

Arealer för skogsgödsling med träaska och torvaska på organogena jordar i Sverige

Nr 872

Björn Hånell

De näringsämnen som tas ut ur skogen när trädgrenar och trädtoppar skördas som bränsle kan föras tillbaka till växtplatsen genom återföring av den aska som återstår efter bränningen. Kompensationsåtgärden askåterföring har emellertid utförts i liten utsträckning jämfört med det bedömda kompensationsbehovet, bl.a. för att det saknas ett ekonomiskt incitament för skogsägaren. På de marker där åtgärden hittills tillämpats, på mineraljordar (t.ex. vanlig morän), kan ökade säkerhetsmarginaler för ut hålligt bevarande av den långsiktiga produktionsförmågan sannolikt påräknas. Däremot ger askan ingen ökning av skogens tillväxt på dessa marker. Fastmarksskogarnas uteblivna tillväxtreaktion efter asktillförsel beror på att det viktigaste näringsämnet för produktionsökning där är kväve. Askan från biobränslena ved och torv innehåller alla näringsämnen ett träd behöver – utom kväve. I torvmark är det tvärtom så att det ofta finns rikligt med kväve men små mängder mineralnäringsämnen, dvs. det som fattas torvmarksskogarna finns i askan. Främst är det fråga om fosfor och kalium. Därmed erbjuder torvmarkerna en möjlighet att utöver askåterföring i kompensations syfte, även gödsla med aska för att höja skogsproduktionen. Gamla experiment med askgödsling visar att produktionsökningen kan bli

mycket stor. Föreliggande studie syftade till att (i) beräkna de arealer torvtäckt mark som med avseende på skogliga tillväxteffekter kan bedömas vara mest lämpade för gödsling med bioaska (träaska och torvaska) och (ii) uppskatta de askmängder som ett fullt nyttjande av dessa arealer skulle innebära.

Huvuddelen av markurvalet gjordes i fem steg. Enligt urvalskriterierna är det dikade, skogligt produktiva torvmarker med gallringsmogen eller äldre skog av bättre ristyp eller låg-starrtyp som är de mest lämpade för askgödsling. Urvalet omfattar ca 190000 ha, varav ca 60000 ha i Norra Norrland, 30000 ha i vardera Södra Norrland och Svealand, samt ca 70000 ha i Götaland. Härtill kommer den areal avslutade torvtäkter som är klar för efterbehandling genom beskogning och där sådan redan utförts. En bedömning är att omkring hälften av arealen avslutade täkter kommer att efterbehandlas via beskogning. För närvarande innebär det endast ett par hundra hektar, ett tillägg som kommer att öka till ett par tusen hektar om ca fem år.

Q4-213

Vi beställer ..... ex av rapport 872

250:- för medlemmar i intressent eller huvudman

500:- för övriga

Arealer för skogsgödsling med träaska och torvaska på organogena jordar i Sverige